

šine držati, kakor je izražen v predležečem nam poročilu.

Poročilo manjšine pričenja s trditvijo, da se v členu XIX. državnih temeljnih postav o splošnih pravicah državljanov izrazuje splošno pravilo, kateremu je treba za vresničenje izvršilne postave. — Ta trditev pa je samo deloma resnična; res je sicer, da člen XIX., kakor skoraj vsi členi te postave ustanovljajo temeljno pravilo, toda zá-nj ni treba splošne izvršilne postave, zato, ker nima pred očmi določene pozitivne naprave, temveč samo pravilo, po katerem se ima v prihodnje ravnati enako postavodajna kakor izvršilna oblast. (Prav resnično! na desni.)

Samo v toliko tedaj, v kolikor je vsled onega pravila treba prenamejati obstoječe postave, ali pa po splošnih pravilih ustave postavodajni oblasti prihranjeno ustanovljenje novih naprav, samo v toliko je naravno, za vpeljavo onih naprav treba je posebnih postav in to državne ali deželne postave, kakor namreč ustava dotični predmet spada v delokrog enega ali drugega; v vseh drugih slučajih ima izvršilna oblast nalog zato skrbeti, da postavno izrečeno temeljno pravilo tudi povsod zadobi popolno veljavo. (Prav resnično! na desni.)

Naši dopisi.

Z Dunaja 28. jan. — Akoravno se je pretekli teden politični svet dunajski mnogo imel brigati v prvi vrsti za razprave državnega zbora o predlogu Wurmbrandovem, se je pa vendar-le veliko prebivalstvo dunajsko brigalo še zmiraj bolj in v prvi vrsti za tukaj na dnevnem redu stoječa hudodelstva roparska in politične umore.

Roparski umor družine Eisertove našel je pretekli teden po eni strani žalosten sklep, ker umrl je najprej oropani in smrtno ranjeni gospodar Eisert sam in kmalu za njim umrl je tudi še drugi njegov smrtno ranjeni sinko, 12letni Henrik Eisert, sama pri tej priliki tudi ranjena učiteljica je okrevala, nasproti pa je nevarno zbolela nesrečna soproga umrlega Eiserta, tako, da je negotovo, ali ostane pri življenji. Po grozoviti nesreči zgubila je svojega soproga, zgubila je svoja oba sinova in velik del premoženja; ostala ji je samo mala hčerka. — Ljudstvo vdeležilo se je v velikanskem številu pri pogrebu umrlega Eiserta in njegovih sinov in sočutje za nesrečno družino je splošno.

Po drugi strani pa zgodovina tega hudodelstva ni napredovala prav nič, ker onega tretjega hudodelnika, katerega policija že išče, odkar se je hudodelstvo izvršilo, brez vspeha, pa tudi že zaprta obdolženca še do zdaj nista obstala ničesar.

Pri morilcu Hugo Schenku in tovariših se med tem ni našlo posebnega pomenljivega novega, ako se ne omenja velikega števila onih oseb, katere oglašajo že dolgo časa pogrešane ženske, o katerih mislijo, da so zginile vsled roparskega umora po glasovitem Schenku.

Pripetilo se je pa pretekli teden zopet v bližnjem Florisdorfu, kjer je bil pred malo tedni umorjen policijski komisar, da je bil umorjen detektiv, to je, skriven policist, pri belem dnevu po človeku izmed delavskih krogov, ki je bil tako oborožen, kakor bi se hotel boriti z vso svojo okolico, ker seboj je imel razun drugega revolverja in nad 60 patron še bombo z dinamita, katera bi bila mogla pokončiti vso okolico hudodelnika na daleč okrog.

K sreči so hudodelnika prijeli, ne da bi bil po umoru detektiva z imenom Blösch prizadel večjo nesrečo, kakor da je ranil še enega delavca, vrgel je sicer tudi bombo, katero je nosil seboj, na tla, pa na mehkih tleh podonavskih nižin pri Florisdorfu se ni razpočila.

Na policijo pripeljan in izpraševan še do danes ni povedal svojega imena, ne kaj in od kod je, ampak samo, da je izvršil smrtno sodbo svoje družbe, v katere imenu dela.

Vse kaže, da je ta morilec, ki še s ponosom obstaja svoje hudodelstvo, prej ko ne ravno oni, ki je pred nekaj tedni umoril v Florisdorfu policijskega komisarja.

Prve korake, katerih se je poprijela vlada zoper take grozovitosti delavskih krogov, je vlada že vpeljala s tem, da je v Florisdorf poslala in v hišah razdelila oddelek vojaštva, in to nekaj pešcev, in pa veči oddelek konjikov, kateri bodo baje imeli nalog, vedno preiskavati tamošnjo okolico in prijeti vsako sumljivo osebo, ako pa bi se ponovil še enak slučaj, da so koj pri rokah in z vso silo hité za hudodelniki, da se ne poskrijejo večidel, kakor se je to zgodilo do zdaj skoraj redno.

Govori se pa, da vlada celó namerava na Dunaji in okolici oklicati izreden stan, kateri bi vladi dal na roko pripomočke, z vso silo postopati zoper bolj in bolj rastoče nasilstvo anarhističnih delavskih krogov.

Koliko resničnega je na teh govoricah, pokazalo se bode v malo dnevih.

Iz Ljubljane.

Dr. Janez Zlatoust Pogačar,

knezoškof ljubljanski, vitez komanderskega križa Leopoldovega in velikega križa Franc Jožefovega reda itd. itd.,

umrl je dne 25. januarja t. l. ob 6. uri zjutraj po dolgi hudi bolezni. — Slovesen pogreb njegov bil je pretekli ponedeljek dne 28. t. m. ob 9. zjutraj.

Iz življenja pokojnega škofa posnamemo sledeče črtice: Rojen v Vrbi, brezniške fare dne 22. januarja 1811., obiskaval je z letom 1819. ljudsko šolo v blejskem Gradu, srednje in više šole v Ljubljani, kjer je bil v mašnika posvečen l. 1834. Dne 3. avgusta l. 1837. postal je doktor bogoslovja, bil nekaj časa duhovni pomočnik pri Šentpetru v Ljubljani, dne 18. svečana 1838. l. pa je bil imenovan za profesorja dogmatike, l. 1846. prevzel je vodstvo novoustanovljenega Alojzijevišča in je to obdržal 12 let. Leta 1851. bil je imenovan za kanonika stolne cerkve ljubljanske, leta 1854. za škofovega komisarja na gimnaziji in realki, l. 1859. za predsednika škofijske zakonske sodnije, l. 1860. za kanonika teologa, l. 1864. za stolnega dekana, leta 1867. za vodjo bogoslovskih študij, dne 21. avgusta 1870. imenovan je bil za stolnega prošta.

Po odpovedi lani umrlega knezoškofa Jerneja Vidmarja imenovan je bil Pogačar dne 30. maja l. 1875. za škofa ljubljanskega in od sv. Očeta potrjen dne 10. avgusta l. 1875. Za škofa posvečen in umeščen je bil dne 5. septembra l. 1875. Senzacionalen je bil prvi pastirski list njegov. Prvo cesarjevo odlikovanje dobil je l. 1877., drugo v ravno minulem letu. — Leta 1848. začel je izdajati naenkrat 4 cerkvene liste, izmed katerih se je ohranila samo „Zgod. Danica“. — Pokojni škof bil je narodnjak in pridobil si je tudi osebno velike zasluge na polji našega slovstva, sicer segal je le redko v naše politično življenje.

Izrekoma se je držal prav svojih potov, odkar je bil imenovan za škofa in se ni pridružil veliki naši narodni stranki pod vodstvom pokojnega dr. Bleiweisa, za katerim je sicer hodila naša narodna duhovščina brez izjeme.

Pridobil si je pa mnogo zaslug za napravo dobrodelnih zavodov v Ljubljani in tudi zgradbi nove cerkve na šentpeterskem predmestju bil je mogočen in radodaren pokrovitelj. — Naj v miru počiva!

— (*Slovenski poslanci pri cesarji.*) Minuli četrtek sprejeli so presvitli cesar razun družih tudi slovenske poslance: P. Grassellija, dr. Poklukarja in dr. J. Tonkli-a v avdijenci. Sprejem bil je, kakor čujemo, jako milostljiv; videlo se je presvitlemu cesarju na vedenji, obrazu in govoru, da se z radostjo spominjajo sijajnih svečanosti in srčnega sprejema na Slovenskem, s posebno gorkoto in radostjo pa so izraževali presvitli cesar svojo zadovoljnost in priznanje prvoimenovanima poslancema večine kranjskega deželnega zbora zaradi zmernega njegovega postopanja v zasedanji minulega leta.

— (*Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske*), kateri je zboroval danes, bil je zopet zelo obiskan. Pri volitvi odbornikov in tajnika vdeležilo se je 101 družbenikov, in izvoljena sta bila g. Fr. Ks. Souvan stariji z 75, dr. Jos. Poklukar z 72 glasovi. Razun teh izvoljencev prejel je baron Lichtenberg 14, g. Tomek in M. Peruci po 12, g. Adolf Galle pa 11 glasov.

Za tajnika izvoljen je bil g. Gustav Pirc z 66 glasovi, nasprotni kandidat g. E. Kramer dobil je 33 glasov.

— (*Železnična postaja za osebe*) na gorenjski Rudolfovi železnici pod radoljskim mestom otvorila se je slovesno dne 21. t. m., navzoč bil je pri slovesnosti tudi gosp. deželni glavar grof Thurn, kateri se je veliko in vspešno prizadeval za napravo te postaje.

— (*Vabilo k večerni veselici*), ki bode dne 2. svečana v gostilni „pri Kristofu“ v Lescah in katere čisti dohodek je namenjen v podporo revnim učencem. Spored: Petje, katerega oskrbi možki zbor iz Gorjan pod vodstvom g. J. Žirovnika. — Tombola in ples. — Vstopnina za osobo 20 kr., za družino 40 kr. — Začetek ob 7. uri. — K tej veselici uljudno vabi

odbor.

— (*Slovensko gledališče.*) Napravilo je pri zadnji predstavi izborna petje naših vrlih pevcev toliko dober učinek na poslušalce, da je ukrenilo dramatično društvo tudi za prihodnjo predstavo v 3. dan februarja izbrati tako igro, v kateri je petja in godbe mnogo. Predstavljal se bode Raimundova čarobna igra v 3 dejanjih „Zapravljivec“. Dotične pevske vaje vodi z vso marljivostjo g. Burgarell, in ker čujemo izza kulis, da so tudi vse vloge srečno razdeljene, nadejati se je zopet prav prijetnega večera.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Presvitli cesar podali so se pretekli dne na Bavarsko, kamor so se pripravljali že dalj časa; včeraj vrnili so se zopet nazaj na Dunaj.

Sicer pa se dogodbe preteklega tedna na Dunaji izražujejo v dveh besedah: državni jezik in anarhisti. O državnem jeziku govorimo danes v posebnem članku v oddelku političnih reči; — pa tudi o početju delavskih anarhistov govori obširneje naš dunajski dopisnik. — Ako hočemo tema obširnejšema popisama še kaj dostaviti, bilo bi to, da se nam zdi vsa razprava o državnem zboru ne samo popolnem brezvspešna,

temveč celo škodljiva onim namenom, katere si je stavila sedanja vlada.

V tem pomenu in namenu predloga grofa Wurmbandovega pa je tudi iskati vzrok, zakaj je levica spravila ta predlog v zbornico poslancev. Ker vse, kar se je čulo v razpravi od strani levičarjev, priča, da je predlog namenjen, nemogoče storiti ono pomirjenje avstrijskih narodov, katero si je sedanja vlada zapisala na svojo zastavo in to s predlogom, v katerem se ima nemščina brez omejenja pomena tega izraza povzdigniti za državni jezik. Ako bi levica res dosegla postavo, s katero bi se nemščina izrekla za državni jezik, tedaj bi mogla, ako pride res kdaj do vlade pri nas, zopet vkljub členu XIX. temeljnih postav ponemčevati na vsa kola do zadnje hribovske šole in do zadnjega uradnega sluge posebno nas Slovence. — Za zdaj pa se gre levičarjem v prvi vrsti za to, da se jim je dala prilika, med narodi buditi in povečšati razburjenost z govori, kakoršni bi bili povsod zunaj zbornice nemogoči.

Gledé grozenja anarhističnih delavcev imamo še dostaviti, da jim pogum bolj in bolj raste po vsakem činu njihovih grozovitosti. Zdaj žugajo uže s tajnimi dopisi vsem onim organom, ki imajo skrbeti za javni red, za varnost imetja in osebe in za red v državi. Tako dobivajo pisma, v katerih se s smrtjo žuga skoraj vsem organom policije v Florisdorfu. — Vlada odgovorila je na zadnji umor v Florisdorfu in na to žuganje s tem, da je tje poslala velike oddelke vojaštva pešcev in kojnikov, in žuga se tudi še z ojestrejšimi naredbami, ki so po našem prepričanju po sedajnih razmerah na Dunaji res potrebne, ker zadnje dogodbe v resnici pričajo, da javna varnost na Dunaji ni boljša, kakor na samotnih pašnikih ogerskih ali pa v gorovjih še le zasedene Bosne in Hercegovine.

Iz Trsta se naznanja, da se je vsled viharjev zadnjih dni na morji potopilo tudi več avstrijskih bark in potonilo več ljudi. Enaka žalostna naznanila dohajajo tudi iz družih dežel.

Ogerska. — Pretekli teden bil je ogerskega ministerstva predsednik na Dunaji pri cesarji in zdi se nam, da se je spolnilo to, kar smo o tej zadevi izrekli v zadnjih besedah našega dotičnega dela političnih novic. — Tisza opravil je tukaj toliko, da postave o zakonih judov s kristjani ne bo več v tretje spravljal pred gosposko zbornico ogersko. Videti je, da je minister Tisza na Dunaji zvedel, da naj se varuje še dalje z ono postavo dajati povod za nove razburjenosti v merodajnih krogih na Ogorskem. To zmernost tudi drugim odločilnim krogom priporočiti na vspešen način bil je, kakor se kaže, drug vspeh onega potovanja, ker k cesarju bili ste pozvani dve drugi na čelu opozicije zoper omenjeno postavu stoječi osebi, kateri pa, kakor se naznanja, niste bili pozvani k cesarju samo zato, da zaslišite besedo cesarjevo, ampak tudi zato, da tudi ona dva izrečeta svoje mnenje pri cesarji nasproti trditvam ministerskega predsednika. In izjava prvega ogerskega nadškofa v njegovem časniku priča, da se je ta namen dosegel in da je on dokazal, da je dolženje izrečeno po vladinih organih popolnem neresnično, da bi se ogerska duhovščina nameravala pajdašiti z demokratičnimi elementi ogerskimi.

Iz državnega zbora ogerskega se čuje, da je Tisza imel razgovor z vladino zborovo stranko, v kateri ji je naznanil predlog, po katerem se postava o zakonih judov s kristjani dokončno umakne in časniki trdijo, da je večina zborova za ta predlog zagotovljena, akoravno ni dvomiti, da se bode skrajna levica temu predlogu odločno protivila.